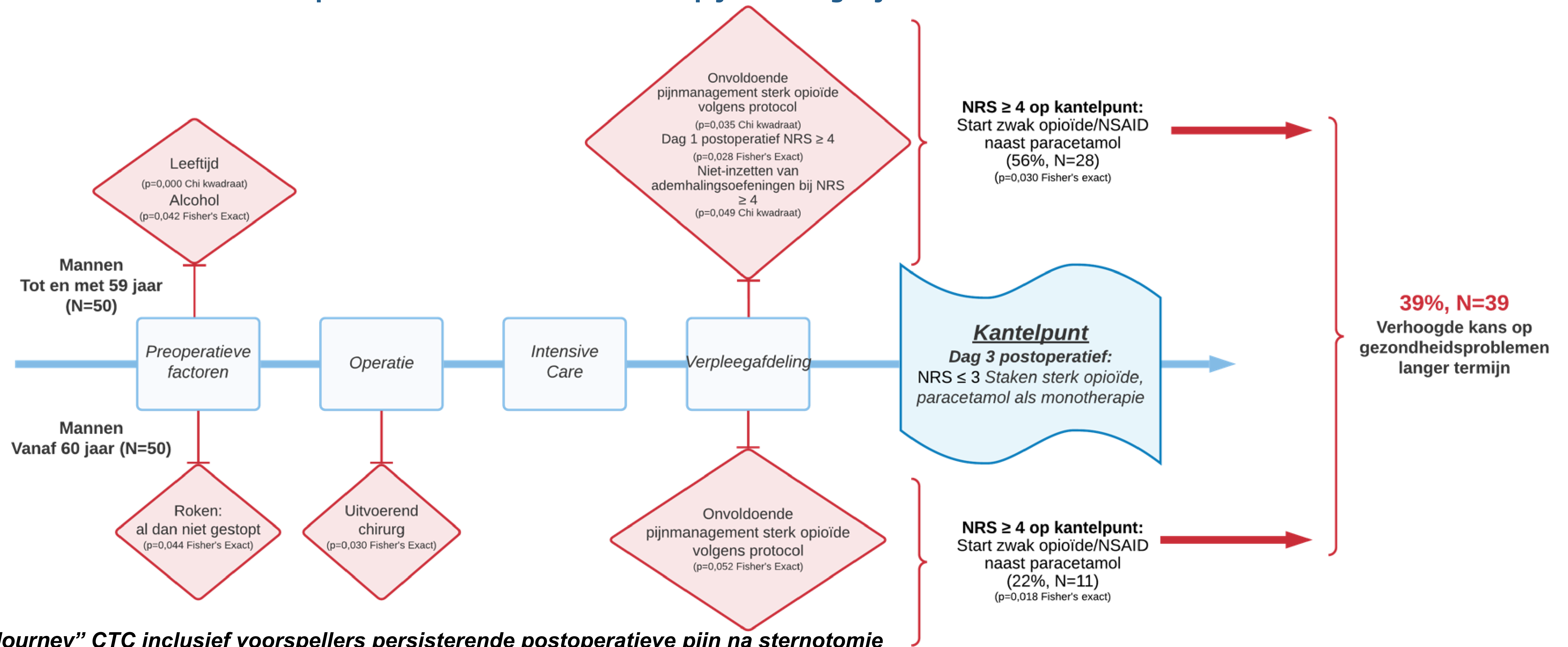

Mannen en postoperatieve pijn na cardio chirurgie middels een sternotomie; aanstellers of toch niet?

Retrospectief dossieronderzoek naar pijnbeleving bij mannen na een sternotomie

“Patient Journey” CTC inclusief voorspellers persisterende postoperatieve pijn na sternotomie

Achtergrond

Postoperatieve pijn is één van de grootste problemen na cardio thoracale chirurgie. Op langer termijn geeft persisterende postoperatieve pijn meerdere gezondheidsrisico's die te voorkomen zijn. Eerder onderzoek toont aan dat bepaalde beïnvloedende factoren en kenmerken, zoals leeftijd en onvoldoende pijnmanagement, de kans op persisterend postoperatieve pijn vergroot. In de dagelijkse zorgpraktijk bestaat de indruk dat jongere mannen meer discomfort ervaren na een sternotomie in vergelijking met oudere mannen. Onbekend is of er een samenhang is tussen pijnbeleving en deze factoren en kenmerken binnen bepaalde leeftijdsgroepen bij mannen.

Methode

Onderzoekspopulatie betreft honderd mannen, gestratificeerd in vijftig mannen tot en met negenenvijftig jaar en vijftig mannen vanaf zestig jaar, die van 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019 binnen een groot gespecialiseerd streekziekenhuis in het zuiden van Nederland, wegens cardio thoracale chirurgie middels een sternotomie, zijn geopereerd. Op basis van literatuur, professionele en context gebonden kennis zijn gegevens verzameld die het huidige pijnmanagement binnen beide leeftijdsgroepen inzichtelijk maakt. Hierbij is gekeken naar zowel persoonlijke factoren, gedragsfactoren, medische factoren en co-morbiditeit in de voorgeschiedenis en operatie gerelateerde factoren (pre-, peri- en postoperatief) meegenomen.

Vaarties, M.*, de Brouwer, C.P.M.**

*Cardio Thoracale Chirurgie, Amphia ziekenhuis, Breda

**Master Advanced Nursing Practise, Fontys, Tilburg

Resultaten

In de figuur is aangegeven voor welke factoren een statistisch significante samenhang is gevonden met het niet kunnen starten van paracetamol als monotherapie op het kantelpunt (rode ruiten in figuur). Analyse toont aan dat er sprake is van onvoldoende pijnmanagement bij beide leeftijdsgroepen, binnen de verpleegafdeling, welke sterk samen hangt met het onderdosereren of niet-toedienen van sterk opioïden volgens protocol. Deze mate van onvoldoende pijnmanagement vertoont een samenhang met het starten van zwak opioïde/NSAID op het kantelpunt (≤59 jaar; p=0,030 Fisher exact, Cramer's V=0,403 matig sterk verband, ≥60 jaar; p=0,018 Fisher exact, Cramer's V=0,509 sterk verband). Op kantelpunt start 39% (N=39) met zwak opioïde/NSAID naast paracetamol (≤59 jaar: 56% N=28, ≥60 jaar: 22% N=11). Mannen ≤59 jaar geven de eerste 2 dagen postoperatief gemiddeld significant meer pijn aan op verschillende meetmomenten in vergelijking met mannen ≥60 jaar (Mann Withney U-test)

Conclusie

Er is binnen het onderzoeksziekenhuis sprake van onvoldoende pijnmanagement bij mannelijke cardio thoracaal chirurgische postoperatieve patiënten binnen de verpleegafdeling. Het niet adequaat behandelen van postoperatieve pijn in de eerste dagen postoperatief hangt samen met een verhoogde behoefte aan alternatieve pijnstilling als zwak opioïde/NSAID op het kantelpunt, welke binnen dit onderzoek als een proxy voor mogelijke gezondheidsproblemen op lange termijn is gehanteerd. Daarnaast zijn binnen dit onderzoek meerdere factoren aangetoond in de pre- en perioperatieve fase die de kans op persisterende postoperatieve pijn vergroten.

Aanbevelingen

Zowel binnen deze studie als in de literatuur komt naar voren dat verpleegkundigen de eerste schakel zijn in een adequaat pijnmanagement. Zij zijn verantwoordelijk voor het herkennen en erkennen van persisterende postoperatieve pijn en moeten derhalve voldoende expertise bezitten om op een onderbouwde wijze in te zetten op een adequaat pijnmanagement, met als doel lange termijn consequenties van slecht pijnmanagement voorkomen en een zo comfortabel mogelijk patiënt postoperatief. Educatie van patiënten en bijscholing aan professionals over een adequaat pijnmanagement, de eventuele gevolgen met daarnaast de beïnvloede factoren en kenmerken ten aanzien van pijnbeleving zal er in de toekomst toe leiden dat postoperatieve pijn gereduceerd wordt binnen deze patiëntengroep.